

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Laihia

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi: Jari Rantala
- Nimike: Kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: jari.rantala@laihia.fi
- Puhelinnumero: 0505489572

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 1 478 174 €

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde: Kunta ei ole saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Laihian kunnan valtionosuudet ovat vähentyneet vuodesta 2023 vuoteen 2026 yli 1,3 miljoonaa euroa (23,7 %). Tilinpäätökseen 2024 liittyen jouduttiin tekemään 742 169 euron alaskirjaus sisäilmaongelmien takia puretun virastokeskuksen osakkeista. TE-maksujen ns. sakkomaksut ovat merkittävästi suuremmat, kuin valmisteluissa oletettiin. Ne tuovat noin 400 000 euron lisäyksen menoihin. Vuoden 2024 tilinpäätös oli 2,4 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuodelle 2025 on arvioitu myös alijäämäinen tulos 1,4 miljoonaa euroa. Vasta vuonna 2028 saavutetaan ylijäämäinen tulos tämänhetkisten laskelmien perusteella. Kumulatiivinen alijäämä on nyt 30 856 euroa ja se tulee kasvamaan yli 3 miljoonaa kaikista tähänastisista päätetyistä ja tehdyistä säästötoimista huolimatta.

Henkilöstökulut ovat yli 60 prosenttia kunnan toimintakuluista ja ne tulevat kasvamaan seuraavina vuosina sopimuskorotusten myötä. Palkkakulujen kasvu tulee olemaan vuoteen 2028 mennessä 1,2 miljoonaa euroa. Lisäksi kaikki muut kustannukset nousevat koko ajan.

Hyvinvointialue on ilmoittanut vähentävänsä terveyskeskusrakennuksesta vuokraamiaan tiloja sekä suostuvansa maksamaan vain selkeästi alhaisempaa ei markkinahintaista vuokraa.

Mikäli nämä molemmat toteutuvat se merkitsee kunnalle 300 000 euron vähennystä vuokratuloihin vuoden 2026 alusta lukien.

2. Laihian kunnassa on pidetty pitkäjänteisesti huolta kunnan kiinteistöistä ja erityisesti koulurakennuksia on huollettu ja korjattu niin, että ne ovat kaikki hyvässä kunnossa. Laihialla ei ole sisäilmaongelmia, eikä korjausvelkaa, joka laukeaisi tulevina vuosina. Tämä on toisaalta luonut lisää poistoja, joita kunnalla on 2,2 miljoonaa euroa. Huolellinen toiminta on edellyttänyt myös lainakannan kasvattamista. Silti Laihialla on lainoja vain 3 797 euroa/asukas, joka on selvästi alle kuntien keskiarvon, mutta lainakustannusten kasvu suhteessa tulojen muutokseen on ollut iso.
3. Tulevien vuosien talouden suunnittelussa aiempina vuosina on pohjana ollut alueelle suunnitellut ja valmistellut tuulivoimapuistojen ja muiden energiahankkeiden toteutukset ja niistä saatavat kiinteistöverot. Yhdessä tuulivoimapuistossa on ollut jo useita vuosia tiet ja tuulivoimaloiden perustat valmiina. Investointipäätöstä ei vain ole vielä tehty. Myöskään 120 hehtaarin aurinkovoimalan rakennuspäätöstä ei ole tehty, vaikka se olisi jo mahdollinen. Massiivisen hiilidioksidenergiavaraston (ensimmäinen laatuaan Suomessa, neljäs maailmassa) rakentaminen piti alkaa tämän vuoden lopussa, mutta sähkölinjasta tehtyjen valitusten takia se siirtyy ainakin vuodelle. Nämä valitettavat muutokset yhdessä nousseiden kustannusten ja merkittävästi laskeneiden tukien kanssa ovat saattaneet kunnan taloudellisiin vaikeuksiin.
4. Taloudelliset vaikeudet ovat tilapäisiä, mutta tilapäisen ongelman ratkaisemiseksi tarvitaan valtion tukea harkinnanvaraisen korotuksen muodossa. Laihian tulevaisuudessa on paljon mahdollisuuksia, jotka tuovat kuntaan lisää elinvoimaa investointien, asukkaiden ja verotulojen muodossa. Ne alkavat kuitenkin toteutua täysimääräisesti vasta viiden vuoden kuluttua. Siihen päästäkseen Laihian kunta tarvitsee tilapäistä tukea. Mahdollisuuksia on esitetty oheisessa liitteessä.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Laihian kunta ei saanut edellisenä vuonna 2024 harkinnanvaraista korotusta, koska tehty talouden tasapainotussuunnitelma saatiin hyväksytyä valtuustossa vasta hakuajan umpeuduttua.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Laihian kunnassa on tehty viimeisten vuosien aikana useita toimia talouden ja palveluiden sopeuttamiseksi. Kiinteistöjä on myyty, henkilöstöä vähennetty ja palveluita on ulkoistettu tytäryhtiöille mm. tilapalvelut. Kunnan tuloveroprosentti oli vuonna 2023 9,11 ja se nostettiin vuodelle 2024 9,6:een.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.12.2024 talouden tasapainottamiseksi toimenpideohjelman vuosille 2024-2027. Tavoitteena on saavuttaa 3 miljoonan euron säästöt vuoteen 2027 mennessä (pöytäkirjan ote ja ohjelma ovat liitteenä).

Kuntaan palkattiin asiantuntija tarkistamaan kaikki kunnan alueella olevat kiinteistöt ja tekemään siihen liittyen muutokset kiinteistöjen veroperusteisiin. Tämä tulee tuomaan lisää kiinteistöverotuloja. Jo nyt voidaan arvioida, että muutos tulee lisäämään verotuloja muutaman vuoden kuluttua yli 200 000 euroa.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Toimenpideohjelman mukaisia säästöjä ja leikkauksia toteutetaan. Liitteenä on tämänhetkinen

tilanne kohteittain. Seuraavassa kunnanhallituksen kokouksessa tullaan perustamaan parlamentaarinen työryhmä valmistelemaan lisäsäästöjä sekä toimenpideohjelman vaatimia lisäpäätöksiä.

Hallinto-osaston toimenkuvien selvityksen lisäksi tehdään teknisen osaston toimenkuvien selvitys. Näiden tarkoituksena on muuttaa tehtävien sisältöä niin, ettei ensi vuonna eläköityvien tilalle palkata ketään. Yleisohjeena on, että jokaisen eläköitymisen kohdalla selvitetään mahdollisuus jättää tehtävä täyttämättä.

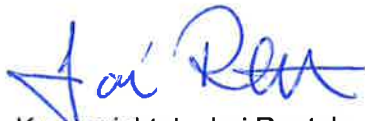
F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Mikäli Laihian kunta saa vuoden 2024 kumulatiivisen alijäämän 30 856 euroa ja vuodelle 2025 arvioitun alijäämän 1,4 miljoonaa euroa yhteissumman harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, kunta pääsisi alijäämissä nollaan. Tämän jälkeen kunta pystyisi aloittamallaan toimilla kattamaan vielä muodostuvat alijäämät lain edellyttämän neljän vuoden kuluessa. Harkinnanvaraisen korotuksen saaminen on ratkaisevan tärkeää talouden onnistumisessa.

Kaikista toimista huolimatta kunnan kumulatiivista alijäämää ei saada katettua neljän vuoden kuluessa ilman harkinnanvaraista korotusta.

Laihian kunnan henkilöstökuluista 80 prosenttia on sivistyspuolen eli varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kuluja. Laihialla on asukkaita 7 662 ja oppilaita 1 043. Täälläkin syntyvyys on laskussa ja tulevaisuudessa on edessä koulujen vähentäminen, ellei tilanne muutu. Tällä hetkellä koulut ja opetusryhmät ovat kuitenkin niin täynnä, ettei vähennystä voida tehdä ennen kuin vuonna 2028. Silloinkin kuljetuskustannukset nousevat niin paljon, ettei kustannusten vähennys ole ratkaisevaa talouden kannalta. Suurempi vähennys tulee vasta useamman vuoden jälkeen.

Laihia 23.9.2025

Kunnanjohtaja Jari Rantala

Liitteet:

1. Kunnanvaltuuston 9.12.2024 pöytäkirjan ote
2. Talouden tasapainottamisen toimenpideohjelma
3. Taulukko toimenpideohjelman toteumasta
4. Laihian mahdollisuudet